

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι

Ν. 4555/2018

«Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟ.ΔΣ.Α – Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ».

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ (κεφ. Β΄) (άρθρ. 2) ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (κεφ. Γ΄) (Άρθρ. 4-44)

Επισημάνσεις επί των διαφορετικών νομοθετικών προσεγγίσεων του νόμου ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι σε σχέση με τον Καλλικράτη ν. 3852/2010.

Α. Οι βασικές αιτιολογικές προσεγγίσεις που προκύπτουν από την αιτιολογική έκθεση εν σχέση με την καθιέρωση του συστήματος «απλής αναλογικής» :

Με την αιτιολογική έκθεση αναγνωρίζεται ότι ο Καλλικράτης διαμόρφωσε εν μέρει διοικητικές και οργανωτικές προϋποθέσεις προκειμένου να καταστεί δυνατή η συγκρότηση ισχυρότερων τοπικών επιχειρησιακών μονάδων (Καλλικρατικοί δήμοι) , προκειμένου να προετοιμασθούν οι «θεσμικές υποδοχές» ενός τοπικού μοντέλου που θα αποτελούσε αντίβαρο απέναντι σε ένα συγκεντρωτικό κεντρικό κράτος, και ότι οι νέοι Δήμοι με την κατάργηση μικρότερων τοπικών μονάδων (κοινότητες) θα ήταν σε θέση να ασκήσουν πιο αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες τους όπως αυτές προέκυπταν από το νέο θεσμικό πλαίσιο που εισήγαγε ο Καλλικράτης (άρθρ. 94-95)

Με τις νέες διατάξεις του Καλλικράτη αναφορικά με τις αρμοδιότητες , επιχειρήθηκε θεσμικά μία δυναμική διαδικασία αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς την τοπική αυτοδιοίκηση και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις με στόχο τον περιορισμό του κράτους στις επιτελικές και εποπτικές λειτουργίες που οφείλει να ασκεί κατά τις συνταγματικές προβλέψεις.

Έτσι επιχειρήθηκε η θεμελίωση ισχυρών αυτοδιοικητικών θεσμών που θα ήταν σε θέση να υποδέχονται την σταδιακή μεταφορά αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο ενός συντεταγμένου οδικού χάρτη.

Δυστυχώς κατά την υλοποίηση του προγράμματος ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ από 1-01-2011 και εφεξής ο οδικός αυτός χάρτης στην πράξη έχει ανασταλεί αφού παρά την καταγραφή των νέων αρμοδιοτήτων (άρθρ. 94-95) , που θα περιέρχοντο στους Δήμους, δεν έχει προχωρήσει στην πράξη η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων, εκτός ενός μικρού τμήματος που σχετίζεται με τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και ορισμένων άλλων κυρίως πολεοδομικών αρμοδιοτήτων (οικοδομικές άδειες κλπ.)

Η σοβαρή δικαιολογία που δέχεται η αιτιολογική έκθεση της νομοθετικής επιβράδυνσης εν σχέση με τις αρμοδιότητες είναι ότι τούτο οφείλεται στην πρωτοφανή οικονομική κρίση που προκάλεσε τέτοιας έκτασης δημοσιονομική προσαρμογή που ήταν μία από τις βασικές αιτίες της .

Παρά το γεγονός ότι με την αιτιολογική έκθεση του Κλεισθένη κρίνεται αναγκαία η συγκρότηση ισχυρών δήμων προκειμένου να υλοποιηθεί μία

βιώσιμη τοπική και περιβαλλοντική ανάπτυξη, δέχεται ότι η οργάνωση ενός διοικητικού μοντέλου στις βάσεις λιγότερων σε αριθμό και μεγαλύτερων σε πληθυσμό αυτοδιοικητικών μονάδων, οφείλει να περιέχει και τα αντίστοιχα θεσμικά αντίβαρα ενίσχυσης της αντιπροσωπευτικότητας στην έκφραση τόσο του εκλογικού σώματος, των ιδιωτών πολιτών, όσο και των τοπικών κοινωνιών, των οικισμών, των κοινοτήτων και των δήμων που συνενωμένοι συγκροτούν τους νέους μεγαλύτερους δήμους.

Έτσι προδιαγράφεται η πολιτική προσέγγιση μίας ενδοδημοτικής αποκέντρωσης και ισότιμης συμμετοχής στο τοπικό αναπτυξιακό εγχείρημα όλων των «κυττάρων» που συγκροτούν τις νέες αυτοδιοικητικές μονάδες.

Έτσι επιλέγεται η αναδιάταξη του συστήματος Διοίκησης των Δήμων , που ξεκινάει από την κατηγοριοποίηση τους , το εκλογικό σύστημα ανάδειξης των οργάνων, το σύστημα διοίκησης, την εποπτεία, την εισαγωγή θεσμού άμεσης συμμετοχής και έκφρασης των πολιτών.

Η πλειοψηφούσα άποψη του κεντρικού οργάνου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος) σε μεγάλο ποσοστό κρίνει ότι με το εκλογικό σύστημα που εισάγεται και τις άλλες μορφές ενδοδημοτικής αποκέντρωσης υπάρχει σοβαρός κίνδυνος που θα οδηγήσει σε αναποτελεσματική διαχείριση των δημοτικών υποθέσεων στη νέα περίοδο με συνέπειες δυσμενείς και για τους πολίτες οι οποίοι είναι αυτοί που θα υποστούν τα αποτελέσματα των δυσλειτουργιών των οργάνων και υπηρεσιών των Δήμων.

Βασική παρέμβαση του νέου θεσμικού πλαισίου αφορά την **καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής** , που όπως υποστηρίζεται αποτελεί τον προπομπό του νέου τρόπου οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας των Δήμων. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση η αποτελεσματική διοίκηση των Δήμων και η χρηστή διοίκηση αυτών δεν πρέπει να συναρτώνται από την κατοχή της πλειοψηφίας του οικείου Συμβουλίου και από την μονομερή ικανότητα του Δημάρχου να επιβάλλει τις επιλογές του, αλλά είναι συνυφασμένη στα πλαίσια του δημοκρατικού διαλόγου η αναζήτηση προγραμματικών συμβιβασμών

και συνθέσεων των απόψεων στη βάση της κοινωνικής αποδοχής των εκάστοτε προτεινόμενων λύσεων.

Επιβάλλεται επομένως για την αποτελεσματική διαχείριση των Δημοτικών υποθέσεων η σύγκλιση απόψεων στα πλαίσια μίας κουλτούρας όχι αντιπαραθέσεων αλλά αμοιβαίας συνεννόησης.

Και μολονότι διατηρείται η άμεση εκλογή Δημάρχου, ο ίδιος και ο συνδυασμός του στην πλειάδα των περιπτώσεων δεν θα έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει στην εφαρμογή των προγραμματικών του θέσεων, αφού το όργανο διοικήσεως (δημοτικό συμβούλιο) θα εκλέγεται από την α' Κυριακή αναλογικά.

B. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ

Κεφ. Β'

ΆΡΘΡΟ 2- Κατηγορίες Δήμων

Στον ν. 3852/2010¹ μετά το άρθρ. 2 προστίθεται άρθρ. 2Α με το οποίο θεσμοθετείται για πρώτη φορά κατηγοριοποίηση των Δήμων με βάση γεωμορφολογικά και γεωοικονομικά χαρακτηριστικά, με βάση τον πληθυσμό τους, το βαθμό αστικοποίησης τους τη θέση τους στο διοικητικό χάρτη της χώρας και του δυναμικού τους σε ανθρώπινους και υλικοτεχνικούς πόρους.

¹ **άρθρ. 2 ν. 3852/2010:** 1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας. 2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α'), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα. 3. Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1. 4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

Οι κατηγορίες αυτές είναι οι κάτωθι:

α) Δήμοι μητροπολιτικών κέντρων που είναι οι Δήμοι του κεντρικού, βορείου, νοτίου και δυτικού τομέα Αθηνών και της περιφερειακής ενότητας Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού- Ευόσμου, Νεάπολης- Συκέων, Παύλου Μελά και Πυλαίας-Χορτιάτη.

β) Μεγάλοι ηπειρωτικοί Δήμοι και Δήμοι πρωτεύουσας Νομών . Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι Ηπειρωτικοί Δήμοι καθώς και οι Δήμοι της Περιφ. Κρήτης και της Περ. Ευβοίας με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων και έως 25.000 κατοίκων.

γ) Μικροί Ηπειρωτικοί και μικροί ορεινοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται Δήμοι μέχρι 10.000 κατοίκους.

δ) Μεγάλοι Νησιωτικοί Δήμοι. Υπάγονται οι Νησιωτικοί Δήμοι με πληθυσμό άνω των 3.500 κατοίκων.

ε) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι. Υπάγονται όλοι οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό μέχρι 3.500 κατοίκους.

Η έννοια της κατηγοριοποίησης των Δήμων κατά τα ανωτέρω, είναι ότι λαμβάνονται υπόψιν σε ζητήματα που αφορούν ιδίως

α) στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων

β) στην κατάρτιση των ΟΕΥ

γ) στην κατανομή των ΚΑΠ

δ) στην κατανομή και αξιοποίηση των πάσης φύσεως προγραμμάτων χρηματοδότησης τους από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους.

Τέλος παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εσωτερικών ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε να υπάρξει περαιτέρω υποκατηγοριοποίηση των

δήμων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικότερων λειτουργικών οικονομικών ή αναπτυξιακών αναγκών των Δήμων.

ΆΡΘΡΟ 3- Ορεινοί δήμοι

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται, μετά το άρθρο 2Α, άρθρο 2Β ως εξής:

«Άρθρο 2Β

Ορεινοί δήμοι

Με την επιφύλαξη του άρθρου 209 ως προς την έννοια των ορεινών - μειονεκτικών δήμων, ως ορεινοί δήμοι νοούνται: α) Οι δήμοι που χαρακτηρίζονται ως ορεινοί στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 και β) οι δήμοι των οποίων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.»

ΚΕΦ. Γ'

ΆΡΘΡΟ 4 - Συγκρότηση δήμων - Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Συγκρότηση δήμων

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α` 114), μετονομάζονται σε κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (Α` 231) ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

3. Κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν κοινότητα, ανεξαρτήτως πληθυσμού, πρώην

κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1.

4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε κοινότητες.».

Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρ. 4 καταργείται το άρθρ. 2 του Καλλικράτη που προέβλεπε διαφορετική συγκρότηση των Δήμων (δημοτικές κοινότητες, τοπικές κοινότητες) με βάση τα πληθυσμιακά κριτήρια και ορίζεται πλέον ως **μοναδικός** ενιαίος θεσμός ενδοδημοτικής αποκέντρωσης η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.

Αναλυτικότερα,

α) Η εδαφική περιφέρεια κάθε Δήμου αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενωμένων ΟΤΑ, οι εδαφικές περιφέρειες αυτές αποτελούν τις «δημοτικές ενότητες» του νέου Δήμου και φέρουν το όνομα του Δήμου ή της Κοινότητας.

β) Καθόσον αφορά τα τοπικά διαμερίσματα, όπως αυτά οριζόντουσαν στο άρθρ. 2 ν. 3463/2006, **μετονομάζονται** σε κοινότητες ανεξαρτήτως πληθυσμού τους.

Κοινότητες επίσης ονομάζονται και οι κοινότητες ή οι Δήμοι που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια ένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του πδ 410/1995.

Κοινότητα επίσης συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των 1000 κατοίκων καθώς και ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν Δήμαρχο κατ. άρθρ. 1.

Άρθρο 5 - Όργανα διοίκησης Κοινοτήτων (αντικατ. άρθρ. 8 ν. 3852/2010)

Το άρθρο 8 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 8 Κοινότητες - Όργανα διοίκησης κοινοτήτων 1. Όργανα των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, είναι: α) Το συμβούλιο της κοινότητας. β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας. 2. Το συμβούλιο της κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από τριακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (301-2.000) κατοίκους, από επτά (7) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001-10.000) κατοίκους, από έντεκα (11) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001-50.000) κατοίκους και από δεκαπέντε (15) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους. 3. Όργανο των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίους (300) κατοίκους είναι ο πρόεδρος της κοινότητας.»

1. Όργανα Διοίκησης των ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων. (Ο μόνιμος πληθυσμός προκύπτει με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής)

α) το Συμβούλιο της Κοινότητας

β) ο Πρόεδρος της Κοινότητας

Η **σύνθεση του Συμβουλίου** είναι πέντε (5) μέλη εφόσον ο μόνιμος πληθυσμός ανέρχεται από 300 κατοίκους στους 2.000 κατοίκους, σε 7 μέλη εφόσον ο πληθυσμός είναι από 2.000 έως 10.000 κατοίκους, σε 11 μέλη εφόσον ο πληθυσμός ανέρχεται από 10.000 κατοίκους έως 50.000 κατοίκους και σε 15 μέλη εφόσον ο πληθυσμός υπερβαίνει τους 50.000 κατοίκους.

Άρθρο 6 - Διάρκεια δημοτικής περιόδου (αντικατ. άρθρ. 9 ν.3852/2010)

Το άρθρο 9 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 9 Διάρκεια δημοτικής περιόδου 1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) χρόνια με

άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. 2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος. Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33 (Α' γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της Τεύχος Α' 133/19.07.2018 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 8959 δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (Β' γύρος). Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών. 3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους. 4. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος: α) Ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παραγράφου 1 θα διεξαχθεί την Κυριακή κατά την οποία διενεργείται η ψηφοφορία για την εκλογή των αντιπροσώπων της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του έτους 2019. β) Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών. γ) Η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Σεπτεμβρίου 2019 και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2023 και λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες. δ) Η εκλογή προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Μάρτιο κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 64 του ν. 3852/2010.».

Η διάρκεια της δημοτικής περιόδου επανέρχεται στα τέσσερα (4) χρόνια η εκλογή των οργάνων γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου κάθε τέταρτο έτος, η δε επαναληπτική την επόμενη Κυριακή. Η εγκατάσταση δε των νέων δημοτικών αρχών γίνεται την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Σύμφωνα, όμως, με την παρ. 4 ειδικά στην πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου προβλέπεται ότι η εκλογή των οργάνων θα διεξαχθεί την Κυριακή κατά την οποία διενεργείται η ψηφοφορία για την εκλογή των ευρωβουλευτών και η επαναληπτική εκλογή θα γίνει την επόμενη Κυριακή. Ειδικά και πάλιν για την πρώτη περίοδο προβλέπεται η εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών να γίνει την 1^η Σεπτεμβρίου 2019 με λήξη της θητείας την 31/12/2023.

Άρθρο 7 (Εκλογικό Δικαίωμα)

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, μετά τη λέξη «δημοτικές» προστίθενται οι λέξεις «και κοινοτικές». 2. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.». 3. Στην παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «από την πρώτη (1η) Απριλίου» αντικαθίσταται από τις λέξεις «από την πρώτη (1η) Αυγούστου.». Ειδικά για τις εκλογές του 2019, η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται στην πρώτη (1η) Απριλίου»

Μετά την έκδοση της απόφασης 460/2013 ΣτΕ με την οποία κρίθηκε αντισυνταγματική η διάταξη της παρ. 2 άρθρ. 10 του Καλλικράτη σύμφωνα με την οποία είχαν δικαίωμα του εκλέγειν και οι ομογενείς και νομίμως διαμένοντες αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών η παρούσα ρύθμιση προβλέπεται ότι α) το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν όλοι οι δημότες του Δήμου, β) δικαίωμα του εκλέγειν έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών μελών της Ε.Ε που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους για μεν την πρώτη εκλογή (2019) η εγγραφή τους στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ορίζεται η 1^η Απριλίου, για δε την μετέπειτα περίοδο η 1^η Αυγούστου (καθόσον οι εκλογές προβλέπεται να γίνονται τον Οκτώβριο). Εναρμονίζεται έτσι η διάταξη αυτή με την ανωτέρω νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 8 - Τροποποίηση του άρθρου 11 του ν. 3852/2010

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.».

Άρθρο 9 Εκλογικοί κατάλογοι - Αντικατάσταση του άρθρου 12 του ν. 3852/2010

*Το άρθρο 12 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 12 Εκλογικοί κατάλογοι
Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο*

πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 133/1997.».

Με τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις των άρθρ. 8 και 9 του παρόντος νόμου γίνεται προσαρμογή των σχετικών διατάξεων (άρθρ. 11 και 12 του ν. 3852/2010) άσκησης του εκλογικού δικαιώματος στη νέα ορολογία της ενδοδημοτικής οργάνωσης του Δήμου για την εκλογή των νέων κοινοτικών αρχών καθώς και εννοιολογική προσαρμογή των διατάξεων σχετικά με τη τήρηση των εκλογικών καταλόγων για την εκλογή των Συμβουλίων των Κοινοτήτων και των Προέδρων κοινοτήτων με πληθυσμό μέχρι 300 κατοίκους.

Άρθρο 10 - Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών –

Αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 3852/2010 Το άρθρο 13 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 13 Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών 1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. 2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδρος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.».

Με το προτεινόμενο άρθρο εναρμονίζονται οι διατάξεις περί προσόντων εκλογιμότητας στις δημοτικές εκλογές και ως προς το αξίωμα του δημάρχου, με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 2 περ. β' της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο, οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα του εκλέγει και εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές του κράτους – μέλους της κατοικίας

τους, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του κράτους αυτού. Επίσης, γίνεται εννοιολογική προσαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 του ν.3852/2010 σχετικά με τα προσόντα εκλογιμότητας και για την εκλογή συμβούλων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους. Επιπλέον, απαλείφεται η σχετική διάταξη του άρθρου 13 του ν. 3852/2010 που αφορούσε το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στους ομογενείς και τους νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών στις αυτοδιοικητικές εκλογές, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Άρθρο 11- Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα (αντικατ. άρθρ. 14 ν. 3852/2010)

Αντικατάσταση του άρθρου 14 του ν. 3852/2010 Το άρθρο 14 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 14 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα 1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδροι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων: 8960 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 133/19.07.2018 α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν. β) Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στο σύνολο των δήμων στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως

νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στους δήμους στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Ειδικά για τις πρώτες εκλογές που θα διεξαχθούν μετά την ισχύ του παρόντος, τα ως άνω πρόσωπα που θέτουν υποψηφιότητα στους άλλους δήμους της χωρικής περιφέρειας του νομικού προσώπου, πλην του δήμου της έδρας αυτού, παραιτούνται από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Αν τα ως άνω πρόσωπα θέτουν υποψηφιότητα σε δήμο της έδρας του νομικού προσώπου, ισχύουν τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο. ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προϊστάμενοι της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας. στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία. ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης στ'. Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής. 2. Επιπλέον των οριζόμενων στην παράγραφο 1, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι ή πρόεδροι ή σύμβουλοι κοινότητας: α) Γενικοί

γραμματείς δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στους δήμους στους οποίους υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο. β) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον ίδιο δήμο και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος. Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014. Τεύχος Α' 133/19.07.2018 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 8961 3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 233. Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο. 4. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 15 ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 50. 5. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Εφόσον, παρά τα ανωτέρω, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με την έκδοση δικαστικής απόφασης, ύστερα από σχετική ένσταση, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και επόμενα. 6. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α.. 7. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. 8. Όσοι ασκούν καθήκοντα Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας, στους δήμους όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της παραγράφου 4 του άρθρου 9 εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων.»

1. Με το παρόν άρθρο εναρμονίζεται η νομοθεσία που αφορά την εκλογή αιρετών με τις διατάξεις του άρθρ. 20 παρ. 2 της Συνθήκης της Ε.Ε όπου ορίζεται ότι οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές των κρατών μελών.

Σκοπός του άρθρ. 11 είναι να διασφαλιστεί ότι η πραγματική βούληση των εκλογέων καθίσταται ανεξάρτητη από την επιρροή προσώπων που κατέχουν θέσεις ευθύνης και άσκησης εξουσίας. Σύμφωνα με τη διατύπωση του ΣτΕ 117/2014 σκοπείται η προστασία του δημοσίου συμφέροντος από τον ψυχολογικό επηρεασμό που είναι δυνατόν να ασκήσουν στο εκλογικό σώμα πρόσωπα τα οποία κατέχουν τις θέσεις που αναφέρονται στην διάταξη (βλ. ΣτΕ 452/1988) και η αποφυγή προπαρασκευής, με τον τρόπο αυτό, της σταδιοδρομίας τους ως δημοτικών αρχόντων.

Πάρα ταύτα κατά την ερμηνεία των οικείων διατάξεων δεν πρέπει να λησμονείται ότι τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα συνιστούν περιορισμό του θεμελιώδους πολιτικού δικαιώματος του εκλέγεσθαι. Για τον λόγο αυτό, ο ερμηνευτής οφείλει να επιδιώκει να ικανοποιεί ισόρροπα το δικαίωμα του εκλέγεσθαι και την προστασία της ελεύθερης και ανόθευτης βούλησης των εκλογέων, στο πλαίσιο της γενικής ερμηνευτικής αρχής της πρακτικής αρμονίας.

Από τη σύγκριση με το προϊσχύον καθεστώς του άρθρ. 14 ν. 3852/2010 προκύπτουν οι εξής διαφοροποιήσεις.

1. Εισάγεται εξαίρεση για τους δικαστικούς λειτουργούς και αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας εφόσον δεν έχουν υπηρετήσει στα όρια του Δήμου που επιθυμούν να θέλουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους 24 μήνες πριν τη διεξαγωγή των εκλογών, υπό την προϋπόθεση ότι θα παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τα

προβλεπόμενα στο άρθρ. 30 πδ 26/2012² πριν από την ανακήρυξη των εκλογών. Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν.

2. Εισάγεται απόλυτο κώλυμα για τα μέλη των ανεξαρτήτων αρχών με την προσθήκη της παρ. 7 ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το κώλυμα αυτό για τα μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών παύει να υπάρχει, α τα πρόσωπα αυτά παραιτηθούν από τη θέση τους πριν την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων.
3. Εισάγεται απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας για τον Δημοτικό ή Περιφερειακό Διαμεσολαβητή εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα καταλαμβάνεται ή αφορά τον Δήμο όπου επιθυμεί να θέσει υποψηφιότητα, το κώλυμα αυτό ισχύει για τέσσερα (4) έτη από την λήξη της θητείας του.
4. Εισάγεται κώλυμα εκλογιμότητας για τον Επόπτη ΟΤΑ στο σύνολο των Δήμων που εκτείνεται η αρμοδιότητα του για 4 χρόνια από τη λήξη της θητείας του.
5. Διευρύνονται τα κωλύματα για αυτούς οι οποίοι είναι Διοικητές, Υποδιοικητές, Πρόεδροι ΔΣ, διευθύνοντες σύμβουλοι των ΝΠΔΔ κλπ. (Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 δ. Με εξαίρεση κατά

² ΠΔ 26/2012 ΆΡΘΡ. 30 : . Η παραίτηση από την υπηρεσία και από τις θέσεις που σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στο αξίωμα του βουλευτή, είναι γραπτή και η επίδοση της γίνεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο του αρμόδιου για την ανακήρυξη των υποψηφίων δικαστηρίου, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης αυτών. 2. Η παραίτηση που επιδόθηκε δεν ανακαλείται. Αυτή θεωρείται ότι έγινε αυτοδικαίως αποδεκτή με την επίδοση της. 3. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου διαβιβάζει την παραίτηση, χωρίς αναβολή, στην αρμόδια για την παραλαβή της αρχή. 4. Εφόσον, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις η πράξη για την αποδοχή της παραίτησης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η αρμόδια αρχή οφείλει να δημοσιεύσει αμέσως περίληψη της, που να περιέχει το ονοματεπώνυμο, τη θέση ή το αξίωμα που κατείχε αυτός που παραιτήθηκε ή αν πρόκειται για στρατιωτικούς, το βαθμό και το όπλο ή την υπηρεσία στην οποία αυτός ανήκε, καθώς και τη χρονολογία της επίδοσης της παραίτησης στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου. 5. Ο αξιωματικός, που σύμφωνα με τα παραπάνω παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε ν` ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος, ενώ αυτός που εκλέχτηκε βουλευτής δεν μπορεί ν` ανακληθεί στην ενέργεια, πριν από την έναρξη των εργασιών της Α` Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση αυτής. 6. Έφεδρος αξιωματικός σε ενέργεια θεωρείται αυτοδικαίως ότι απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού, από την ημέρα που υπέβαλε την υποψηφιότητα που προτάθηκε από εκλογείς. Εάν δεν εκλεγεί βουλευτής, μπορεί ν` ανακληθεί οποτεδήποτε. Εάν όμως εκλεγεί δεν επιτρέπεται να κληθεί υπό τα όπλα πριν την έναρξη της Α` Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση της. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου ανακοινώνει αμέσως στις προϊστάμενες αρχές του εφέδρου αξιωματικού και στο Υπουργείο Άμυνας την υποβολή απ` αυτόν ή αποδοχή υποψηφιότητας βουλευτή.

τις πρώτες εκλογές μετά την ισχύ του παρόντος τα πρόσωπα αυτά μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στους άλλους Δήμους της χωρικής περιφέρειας του Νομικού Προσώπου, πλην του Δήμου της έδρας αυτού, εφόσον παραιτηθούν κατ' άρθρ. 30 πδ. 26/2012 πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων.

6. Εισάγεται απόλυτο τοπικό κώλυμα για τον Γενικό Γραμματέα του Δήμου και για τους Δικηγόρους με έμμισθη εντολή , εφόσον υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών περίοδο, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να παραιτηθούν εγκαίρως.
7. Κώλυμα εκλογιμότητας έχουν και οι υπάλληλοι Δήμων (μόνιμοι και αορίστου χρόνου) των πάσης φύσεως νομικών προσώπων τα οποία έχει συστήσει ή συμμετέχει ο Δήμος (με εξαίρεση τους Υπαλλήλους ορισμένου χρόνου). Το κώλυμα αίρεται εφόσον παραιτηθούν πριν την ανακήρυξη.
8. Επίσης υπάλληλοι του Δημοσίου, των ΝΠ που είναι ενταγμένα στο μητρώο φορέων Γεν. Κυβέρνησης του δημοσίου τομέα, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανωτέρου , μέσα στο δεκαοκτάμηνο (18) πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών στους Δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων.

Εξαίρεση αποτελούν,

- Οι Δ/ντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης , καθώς και δ/ντές τμημάτων, μονάδων κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του ΕΣΥ.

Ενώ εμπíπτουν

- Οι περιφερειακοί δ/ντες εκπαίδευσης
- Οι Δ/ντες ιατροί που προϊστάονται της ιατρικής υπηρεσίας και των Κέντρων υγείας και,

- Οι υπεύθυνοι συντονιστές επιστημονικής λειτουργίας του Κέντρου υγείας

9. Κώλυμα εκλογιμότητας αποτελεί και η έκπτωση από το αιρετό αξίωμα. Η έκπτωση επέρχεται

A) ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για τα ατιμωτικά πλημμελήματα της παρ. 1γ του άρθρ. 236, μεταξύ των οποίων αδικημάτων είναι και η **παράβαση καθήκοντος**. Εφόσον από την παραβίαση προκαλείται οικονομική βλάβη στο Δήμο – Περιφέρεια ή στα νομικά πρόσωπα αυτών.

B) Στην περίπτωση θέσεως σε δικαστική συμπαράσταση ,ε τελεσίδικη απόφαση

Γ) Εφόσον υπάρξει στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων

10.Καθόσον αφορά την ύπαρξη συμβατικού δεσμού με τον Δήμο (ως κώλυμα εκλογιμότητας) παρατηρητέα είναι τα κάτωθι:

Τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα του άρθρ. 11 ισχύουν όταν η συμβατική σχέση υπήρχε κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων και εξακολουθεί να υφίσταται και μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται αυτεπαγγέλτως διαπιστωτική πράξη για την έκπτωση και ο αιρετός εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα του. Είναι νομικώς αδιάφορο ότι η σύμβαση είχε καταγγελθεί από τον Δήμο πριν την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης.

ΆΡΘΡΟ 12 Ασυμβίβαστο εξ' αιτίας οφειλών

«1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτού, των κοινωφελών επιχειρήσεων του καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.), εφόσον η συνολική οφειλή τους υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, έως την ημέρα εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών.

3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους.».

Ερμηνευτική προσέγγιση

Στην ουσία επαναλαμβάνεται το άρθρ. 15 ν. 3852/2010 , θέτοντας όμως ως προϋπόθεση εφαρμογής της οφειλής όταν αυτή υπερβαίνει τα 500 ευρώ. Επίσης στην εξόφληση των οφειλών της παρ. 3 υπάγεται και η περίπτωση διακανονισμού της οφειλής σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ειδικότερα,

Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις της έκπτωσης λόγω ασυμβιβάστου εξαιτίας οφειλών είναι οι εξής:

I. Ιδιότητα του οφειλέτη ως αιρετού: Υπόχρεος για πληρωμή της οφειλής πρέπει να είναι αιρετός, ήτοι δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος,

σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας.

II. Δανειστής (δικαιούχος) πρέπει να είναι δήμος, ΝΠΔΔ του δήμου, Δ.Ε.Υ.Α. ή δημοτική κοινωφελής επιχείρηση. Η απαρίθμηση είναι περιοριστική. Επομένως, δεν περιλαμβάνονται οφειλές έναντι δημοτικών ανωνύμων εταιριών.

Η αιτία της οφειλής είναι αδιάφορη. Υπάγονται στην ρύθμιση οφειλές των οποίων η υποκειμένη σχέση είναι δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εντούτοις, έχει γίνει νομολογιακώς δεκτό ότι οι οφειλές που καταλογίζονται σε δημοτικό ή κοινοτικό άρχοντα λόγω της μη σύννομης άσκησης των καθηκόντων του δεν εμπίπτουν στην έννοια των οφειλών, οι οποίες επισύρουν αυτοδικαίως το διοικητικό μέτρο της έκπτωσης (ΣτΕ 2178/2002). Εφόσον ήθελε θεωρηθεί ότι ο δημοτικός ή κοινοτικός άρχοντας, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, από δόλο ή βαρεία αμέλεια διαχειρίστηκε πλημμελώς χρήματα σε βάρος του Δήμου ή της Κοινότητας πρέπει να διωχθεί πειθαρχικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΚΚ, και εφόσον διαπιστωθεί, με τις εγγυήσεις και τη διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές, ότι έχει πράγματι διαπράξει αντίστοιχα πειθαρχικά παραπτώματα, μπορεί να του επιβληθούν οι πειθαρχικές ποινές της αργίας ή της έκπτωσης, εντός του πλαισίου που προσδιορίζεται από τη διάταξη του άρθρου 102 παρ. 4 του Συντάγματος. (ΣτΕ 2178/2002)

III. Μη εξόφληση της οφειλής εντός της οριζόμενης προθεσμίας. α) Το ασυμβίβαστο γεννάται εάν ο αιρετός δεν εξοφλήσει την πορϋπάρχουσα της εκλογής του οφειλή έως την ημέρα της εγκατάστασης των νέων

δημοτικών αρχών, ή αν η οφειλή δημιουργηθεί μετά την εκλογή του, αν δεν την εξοφλήσει εντός δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβε γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

β) Για την έναρξη της δίμηνης προθεσμίας ο νόμος απαιτεί είτε την **οριστικότητα** της βεβαίωσης της οφειλής και την **γνώση** αυτής από τον οφειλέτη (σωρευτικώς) είτε την έκδοση **τελεσίδικης δικαστικής απόφασης** (εφόσον ασκήθηκαν ένδικα βοηθήματα).

Η γνώση του οφειλέτη προκύπτει από την κοινοποίηση αποσπάσματος του οικείου βεβαιωτικού καταλόγου (κατ' ά. 22 ΝΔ 318/1969) και την αποστολή ατομικής ειδοποίησης (κατ' ά. 41 ΝΔ 4260/1962). Οι ανωτέρω κοινοποιήσεις πρέπει να γίνονται, σύμφωνα με τους ορισμούς του νόμου, **επί αποδείξει**. Έτσι, η αποστολή της ατομικής ειδοποίησης με απλή ταχυδρομική επιστολή, δεν αποδεικνύει ότι ο αιτών την παρέλαβε και δεν αρκεί για την έκπτωση (ΣτΕ 1543/2006).

γ) Εφόσον ο Δήμαρχος υπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους των οφειλετών του Δήμου από φόρους, τέλη ή δικαιώματα υπέρ αυτής, δεν απαιτείται, προκειμένου να εφαρμοστούν οι περί εκπτώσεως διατάξεις να έχουν γίνει προς αυτόν οι κοινοποιήσεις που προβλέπονται στο νόμο διότι οφείλει, επιδεικνύοντας την προσήκουσα λόγω του αξιώματός του ηθική ευαισθησία και επιμέλεια περί την τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεών του προς τον δήμο, να σπεύσει εξ ιδίας πρωτοβουλίας να εξοφλήσει, εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, τις ιδιωτικές οφειλές του από φόρους, τέλη ή δικαιώματα κ.λπ. προς τον δήμο, δεδομένου ότι αυτός γνωρίζει την ύπαρξή τους από τη σχετική εγγραφή στον οικείο βεβαιωτικό κατάλογο

που ο ίδιος υπογράφει (βλ. ΣτΕ 2445/1966) και, συνεπώς, τις αποδέχεται. Τα ανωτέρω δεν παραβιάζουν την αρχή της ισότητας υπό την έννοια της εισαγωγής άνισης μεταχειρίσεως των Δημάρχων έναντι των λοιπών οφειλετών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ούτε και τις κατοχυρούσες τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοικήσεως και το αιρετό των δημοτικών αρχών διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι οι Δήμαρχοι ως εκ του αξιώματος το οποίο κατέχουν στον οικείο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των ιδιαίτερων αρμοδιοτήτων που τους απονέμονται από το νόμο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες με τους λοιπούς οφειλέτες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (ΣτΕ 2074/2002).

δ) Ο νόμος **εξαιρεί** ρητώς από τον ανωτέρω χρονικό περιορισμό (της εξόφλησης εντός διμήνου) την περίπτωση **διακανονισμού** της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (βλ. συναφώς ά. 13 Ν. 2468/1998: δυνατότητα τμηματικής καταβολής πέραν των νομίμων προθεσμιών σε περίπτωση πραγματικής οικονομικής αδυναμίας). Στην περίπτωση αυτή, για λόγους συστηματικής ενότητας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι θα πρέπει ο διακανονισμός να γίνει εντός της τασσόμενης δίμηνης προθεσμίας. Η ratio της ρύθμισης εντοπίζεται στο ότι ο διακανονισμός εξομοιώνεται με τακτοποίηση, και άρα οιονεί εξόφληση της οφειλής, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι όροι του. Εάν δεν τηρηθούν οι όροι του διακανονισμού επέρχεται το ασυμβίβαστο.

3. Διαδικαστική προϋπόθεση. Η δικαστική διαδικασία

Με την διάταξη του ά. 15 παρ. 3 ανατρέπεται το προϊσχύον καθεστώς διοικητικής διαπίστωσης της έκπτωσης με απόφαση του Γ.Γ.Π. και θεσπίζεται μία σημαντική καινοτομία, με τη διαπίστωση - κατόπιν δικαστικής απόφασης – του ασυμβιβάστου αιρετού αξιώματος στους δήμους, η οποία εκδίδεται κατόπιν ένστασης κατά της δικαστικής απόφασης ανακήρυξης του συγκεκριμένου συμβούλου ως επιτυχόντα και όχι με διοικητική πράξη, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

Ειδικότερα, σε περίπτωση συνδρομής ασυμβιβάστου, κάθε εκλογέας ή άλλος υποψήφιος, μπορεί να ασκήσει ένσταση ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος με αίτημα την διαπίστωση του ασυμβιβάστου και της έκπτωσης του αιρετού από το αξίωμά του. Δεδομένου ότι με την νέα διάταξη δεν φαίνεται να μεταβάλλεται ο αυτοδίκαιος χαρακτήρας της έκπτωσης (παρ. 3 εδ. β'), η ένσταση μπορεί να ασκηθεί σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο εντός της δημοτικής περιόδου, καθώς το δικαστήριο προβαίνει απλώς σε διαπίστωση της έκπτωσης. Εξάλλου, η παραπομπή στις διατάξεις του ΚΔΔ/μίας γίνεται μόνο στο ά. 247 που αφορά στην ενεργητική νομιμοποίηση και όχι στο ά. 248 που αναφέρεται στην προθεσμία άσκησης της ένστασης.

Τα αποτελέσματα της έκπτωσης επέρχονται με την έκδοση της απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Ο γραμματέας του δικαστηρίου αναρτά την απόφαση, έξω από την αίθουσα των συνεδριάσεων, για πέντε (5) συνεχείς ημέρες. (αναλ. ΚΔΔ/μίας 260 παρ. 1). Κατά της απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου χωρεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενθημέρου που ορίζεται στο άρθρο 260 παρ.1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Όταν

ασκείται αίτηση αναιρέσεως δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης (αναλ. ά. 45, 50 Ν. 3852/2010). (βλ. Ερμηνεία Καλλικράτη, Π. Ζυγούρη, Εκδ. 2010, σελ. 190 επ.)

**ΆΡΘΡΟ 13 - Το άρθρο 17 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 17 Αντιπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής
και έφοροι των αντιπροσώπων**

1. Για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α` 57).

2. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι, καθώς και τα πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 δεν διορίζονται αντιπρόσωποι.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου, στον οποίο ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές για την ανάδειξη συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, μόνο εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου.

4. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Αν η ψηφοφορία ματαιωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ή επαναληφθεί η ψηφοφορία, σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, οι εκλογές διεξάγονται με τα ίδια μέλη των εφορευτικών επιτροπών.

5. Η ημερήσια αποζημίωση, οι ημέρες για τις οποίες παρέχεται και τα οδοιπορικά έξοδα των αντιπροσώπων ορίζονται και καταβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 131 του π.δ. 26/2012, όπως ισχύουν.».

Άρθρο 14

Υποψηφιότητες-Κατάρτιση Συνδυασμών-Αντικ. άρθρ. 18 του ν.3852/2010

Το άρθρο 18 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Υποψηφιότητες - Κατάρτιση συνδυασμών

1. Η εκλογή του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς.

Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:

α) Τον υποψήφιο δήμαρχο και

β) Τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους ανά

εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως και 10.

2. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

3. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο για την εκλογή του και ως δημάρχου και ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή μέλους συμβουλίου κοινότητας ή προέδρου κοινότητας δεν επιτρέπεται.

4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του.

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το όνομα, καθώς και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος.

γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο

αριθμός των υποψήφίων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.

5. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

- α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.
- β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14 του παρόντος. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.
- γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος και κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό των διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά.

6. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου ή του επωνύμου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία.

Κάθε υποψήφιος, εφόσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του συζύγου ή συμβιούντος. Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου είτε μόνο ένα από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.».

7. Στη δήλωση ορίζεται όνομα και, δυνητικά, έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης

ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς

Ερμηνευτική προσέγγιση:

Στην ουσία με το άρθρο αυτό ενοποιούνται οι διατάξεις του άρ. 18 και 19 του Καλλικράτη σε ενιαίο άρθρο.

1. Η εκλογή Δημάρχου και Δημοτικών Συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται³

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:

A) τον υποψήφιο Δήμαρχο και

B) τους υποψήφιους Δημοτικούς Συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια.

Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε περισσότερους συνδυασμούς.

Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση η οποία επιδίδεται από τον επικεφαλής ή με δικαστικό επιμελητή στον Πρόεδρο του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

Δεν απαιτείται πλέον προσυπογραφή του συνόλου των υποψηφίων στην καταρτισθείσα δήλωση, αλλά αρκεί η ρητή αποδοχή τους για την συμμετοχή τους στην υπεύθυνη δήλωση η οποία συνοδεύει την υποψηφιότητά τους για το συγκεκριμένο αξίωμα που επιδιώκουν.

Μετά το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού (εφ'όσον υπάρχει) ακολουθεί το επώνυμο-όνομα και πατρώνυμο του υποψήφιου

³ Η εκλογή κατά συνδυασμούς των αιρετών οργάνων των Δήμων δεν αντίκειται στο Σύνταγμα, ούτε στις αρχές της καθολικότητας και ισότητας της ψήφου (ΣτΕ 3156/2000).

Δημάρχου, με την ένδειξη **υποψήφιος Δήμαρχος** που τίθεται ή δίπλα ή κάτω από το όνομα.

Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο-όνομα και πατρώνυμο των υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων αυτής.

Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους.

Ο αριθμός των υποψηφίων ανά εκλογική περιφέρεια πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης κατά 30%.

Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) Σύμβουλοι ο αριθμός των υποψηφίων αυξάνεται έως και 1 σύμβουλο.

Ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό 40% τουλάχιστον εν σχέσει με τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων συμβούλων (ποσόστωση).

Έννομες συνέπειες μη πλήρωσης της ποσόστωσης (βλ. Ερμηνεία Καλλικράτη, Π. Ζυγούρης, εκδ. 2010, σελ. 214 επ.)

Όπως προαναφέρθηκε, οι ανωτέρω διατάξεις θεσπίζουν κατ' εφαρμογή του άρθρου 116 παρ. 2 του Συντάγματος, προσωρινό, πρόσφορο και αναγκαίο θετικό μέτρο υπέρ των γυναικών, υπό τη μορφή ποσόστωσης, με σκοπό να εγκαθιδρυθεί μια πραγματική ισότητα των δύο φύλων κατά την πρόσβαση στα αιρετά αξιώματα του δημοτικού συμβούλου και του τοπικού συμβούλου. Για να ευοδωθεί χωρίς προσκόμματα ο συνταγματικός αυτός σκοπός, κάθε παράβαση της διάταξης της παρ. 3 του παρόντος άρθρου ως προς τον αριθμό των γυναικών υποψηφίων

δημοτικών συμβούλων ή τοπικών συμβούλων που πρέπει να περιλαμβάνει κάθε δημοτικός συνδυασμός, καθιστά, άνευ ετέρου, τη δήλωση του συνδυασμού αυτού απαράδεκτη, το δε αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, όταν προσβάλλεται ή ελέγχεται παρεμπιπτόντως η πράξη ανακήρυξης συνδυασμού για το λόγο ότι ο συνδυασμός αυτός ανακηρύχθηκε, κατά παράβαση της πιο πάνω διάταξης, περιλαμβάνοντας μικρότερο από το νόμιμο αριθμό γυναικών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, αν διαπιστώσει την παράβαση αυτή, ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί από τον ενιστάμενο ότι η νομική αυτή πλημμέλεια «είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα».

Στην εν λόγω , δηλαδή περίπτωση δεν εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, το οποίο ορίζει ότι *«στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα».*

Και τούτο διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή , το εξαιρετικά δυσαπόδεικτο γεγονός της δυνατότητας επιρροής της νομικής αυτής πλημμέλειας στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα θα καθιστούσε απρόσφορο το θετικό μέτρο της ποσόστωσης υπέρ των γυναικών που θεσπίζουν οι παραπάνω διατάξεις και εξαιρετικά δυσχερή την επίτευξη του επιδιωκόμενου συνταγματικού σκοπού της θεμελίωσης μιας πραγματικής ισότητας των δύο φύλων κατά την πρόσβαση στα αιρετά αξιώματα του δημοτικού συμβούλου και του τοπικού συμβούλου.

Η ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών έχει ανατεθεί στα πολιτικά δικαστήρια ως αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, σύμφωνα με το άρθρο

94 παρ. 4 του Συντάγματος και οι αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, που ανακηρύσσουν τους υποψήφιους συνδυασμούς, έχουν χαρακτήρα διοικητικών πράξεων (βλ. ΣτΕ 3036/2000). Κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής τα πολιτικά δικαστήρια, ελέγχουν σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 57 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, τη νομιμότητα των δηλώσεων κατάρτισης των συνδυασμών, στα πλαίσια δε του ελέγχου αυτού, εξετάζουν, μεταξύ άλλων, αν οι δηλώσεις κατάρτισης των συνδυασμών που έχουν κατατεθεί, όπως αυτές έχουν τυχόν, επιτρεπώς συμπληρωθεί μετά την κατάθεσή τους, περιλαμβάνουν τον προβλεπόμενο, από το άρθρο 54 παρ. 3 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, ελάχιστο αριθμό υποψηφίων από το γυναικείο φύλο και περιατέρω οφείλουν να μην ανακηρύξουν τις απαράδεκτες δηλώσεις, δηλαδή εκείνες που περιλαμβάνουν αριθμό γυναικών μικρότερο από το 1/3 του συνόλου των υποψηφίων του συνδυασμού.

Ακολούθως, κατά την εκδίκαση των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών τα διοικητικά δικαστήρια εξετάζουν μεταξύ άλλων και τις αιτιάσεις που αναφέρονται σε παραβάσεις και πλημμέλειες κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών και των υποψηφίων. Αν τα δικαστήρια αυτά διαπιστώσουν ότι έχει ανακηρυχθεί υποψήφιος ή έχει εκλεγεί τακτικός ή αναπληρωματικός σύμβουλος πρόσωπο που στερείται των νόμιμων προσόντων ή έχει κώλυμα εκλογιμότητας, ακυρώνουν την ανακήρυξή του, ή την εκλογή του ως τακτικού ή αναπληρωματικού συμβούλου και, αν συντρέχει περίπτωση, ανακηρύσσουν ως εκλεγόμενο τον επόμενο κατά τη σειρά ψήφων προτίμησης υποψήφιο του ίδιου συνδυασμού, σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΣτΕ 3027, 3028/2003).

Ενόψει αυτών, από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι κρίσιμο χρονικό σημείο, κατά το οποίο κρίνεται το παραδεκτό της δήλωσης κατάρτισης συνδυασμού από την άποψη της συμμετοχής σε αυτόν του νομίμου αριθμού γυναικών υποψηφίων δημοτικών ή τοπικών συμβούλων, είναι το χρονικό σημείο ανακήρυξης του συνδυασμού αυτού από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο και όχι ο χρόνος υποβολής (επίδοσης ή παράδοσης) της δήλωσης κατάρτισης του συνδυασμού στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο, διότι μόνο μετά την ανακήρυξη του συνδυασμού, ύστερα από τον κατά τα ανωτέρω έλεγχο της νομιμότητας της δήλωσης κατάρτισής του, διασφαλίζεται ο συνταγματικός σκοπός που επιδιώκει ο νομοθέτης, να περιεχει κάθε συνδυασμός που μετέχει στις εκλογές το νόμιμο ελάχιστο αριθμό υποψήφιας γυναικών. Συνεπώς, συνδυασμός ο οποίος κατά το χρονικό σημείο της ανακήρυξής του από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο έχει το νόμιμο αριθμό υποψήφιας γυναικών, δεν πάσχει από ακυρότητα και η σχετική δήλωση κατάρτισής του είναι νόμιμη και παραδεκτή.

Αν όμως εκ των υστέρων, μετά δηλαδή την ανακήρυξη του συνδυασμού αυτού και τη συμμετοχή του στις εκλογές, ακυρωθεί από τα διοικητικά δικαστήρια η ανακήρυξη υποψήφιας δημοτικής ή τοπικής συμβούλου ή η εκλογή τακτικής ή αναπληρωματικής δημοτικής ή τοπικής συμβούλου του εν λόγω συνδυασμού, γιατί δεν είχε τα νόμιμα προσόντα ή συνέτρεχε στο πρόσωπό της κώλυμα εκλογιμότητας και με τον τρόπο αυτό ελαττωθεί, εκ των υστέρων ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων από το γυναικείο φύλο σε ποσοστό μικρότερο του 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψήφιας του συνδυασμού, τούτο δεν καθιστά απαράδεκτη τη δήλωση κατάρτισης ολόκληρου του συνδυασμού, ο οποίος είχε ανακηρυχθεί και συμμετείχε στις εκλογές

έχοντας το ανωτέρω νόμιμο ποσοστό υποψηφίων από το γυναικείο φύλο (ΣτΕ 3027, 3028/2003, 3353/2004). Το δικαστήριο ακυρώνει ως προς αυτούς τη σχετική πράξη και ορίζει ως εκλεγόμενους τους επόμενους κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης υποψηφίου (ΣτΕ 192/2004).

Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι, με την παρ. 2 του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ο νομοθέτης διέκρινε την πλημμέλεια της έλλειψης νομίμων προσόντων ή της συνδρομής κωλύματος εκλογιμότητας στο πρόσωπο υποψηφίου από τις άλλες περιπτώσεις παρανομίας ή πλημμέλειας της εκλογικής διαδικασίας, στις οποίες περιλαμβάνεται και η πλημμέλεια της ανακήρυξης από τα πολιτικά δικαστήρια συνδυασμού, ο οποίος δεν έχει το νόμιμο ποσοστό υποψηφίων από το γυναικείο φύλο και οι οποίες, κατά την παρ. 1 του ίδιου άρθρου 259 του Κώδικα αυτού, έχουν ως συνέπεια την ακύρωση της εκλογής και προέβλεψε ρητώς, με την παρ. 2 του άρθρου αυτού, ότι η προσβολή του κύρους δημοτικών εκλογών για το λόγο ότι δεν είχε τα νόμιμα προσόντα ή είχε κώλυμα εκλογιμότητας εκλεγείσα σύμβουλος, έχει ως μόνη συνέπεια την ακύρωση της εκλογής της και την ανακήρυξη του επόμενου, κατά τη σειρά των σταυρών προτίμησης, υποψηφίου του ίδιου συνδυασμού και όχι, αμέσως ή εμμέσως την ακύρωση όλης της εκλογής. Και τούτο διότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να θέσει σε αμφισβήτηση το κύρος των εκλογών στο σύνολό τους, λόγω της συμμετοχής σε αυτές προσώπων που είχαν έλλειψη νόμιμων προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας (πρβλ. ΣτΕ 3552, 4881/1987, 1970/1991).

Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται στον πρόεδρο του Πολυμελούς Πρωτοδικείου το αργότερο 20 ημέρες πριν την ημερομηνία της ψηφοφορίας.

Μέχρι την λήξη της ανωτέρω προθεσμίας επιτρέπεται μεν συμπλήρωση του συνδυασμού έως το επιτρεπόμενο αριθμό των υποψηφίων Συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου Δημάρχου.

Μετά την προθεσμία αυτή καμία μεταβολή δεν επιτρέπεται εκτός από αντικατάσταση προσώπων που **παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν** σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρ. 21.

Άρθρο 16

Εκλογές Κοινοτήτων άνω των 300 κατοίκων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18, προστίθεται άρθρο 18Α ως εξής:

«Άρθρο 18Α

Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων - Υποψηφιότητες, κατάρτιση συνδυασμών

- 1. Η εκλογή των συμβούλων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλη και κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.*
- 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας, ως επικεφαλής του συνδυασμού και τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9.*
- 3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσό-τερους συνδυασμούς ή να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα.*
- 4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του συνδυασμού.*

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά

σειρά:

α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου προέδρου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος πρόεδρος του συμβουλίου.

γ) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18.

5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Αν κατά τον υπολογισμό του πιο πάνω αριθμού προκύπτει δεκαδικός αριθμός και το δεκαδικό κλάσμα του αριθμού αυτού είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5, ο ακέραιος αριθμός αυξάνεται κατά μία μονάδα. Κατ' εξαίρεση, στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή συμβούλια, ο αριθμός των υποψηφίων μπορεί να προσαυξάνεται κατά έναν (1) ακόμα υποψήφιο. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού.

6. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14.

Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος σύμβουλος κοινότητας έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού.

7. Ως προς το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού ισχύουν οι περιορισμοί και οι κανόνες των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 18. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να

κατατεθούν συνδυασμοί με το ίδιο όνομα και έμβλημα σε περισσότερες της μίας κοινότητες του ίδιου δήμου, εφόσον αυτό ταυτίζεται με το όνομα και το έμβλημα συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων του ίδιου δήμου. Στην περίπτωση αυτή, η δήλωση της πα-ραγράφου 4 υποβάλλεται υποχρεωτικά, για όλους τους συνδυασμούς του προηγούμενου εδαφίου, από τον υποψήφιο δήμαρχο επικεφαλής του συνδυασμού. Η ακύρωση του συνδυασμού σε μία ή περισσότερες κοινότητες δεν επιφέρει ακυρότητα ολόκληρου του συνδυασμού.

8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου κοινότητας, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 6.

9. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 8 και 9 του άρθρου 18.»

Ερμηνευτική προσέγγιση:

Η εκλογή Συμβούλων Κοινοτήτων άνω των 300 κατοίκων γίνεται κατά συνδυασμούς και **σε χωριστή κάλπη** κατ' αναλογίαν όσων ισχύουν για τους συνδυασμούς για την εκλογή των δημοτικών συμβούλων.

Η κατάρτιση συνδυασμών για τις κοινότητες αποσυνδέεται από τους συνδυασμούς που καταρτίζονται για το δημοτικό συμβούλιο , με την έννοια ότι αφ' ενός ένας συνδυασμός για το δημοτικό συμβούλιο καταρτίζεται έγκυρα χωρίς να περιλαμβάνει υποψηφίους για οποιαδήποτε κοινότητα, αφ' ετέρου ένας συνδυασμός για μία κοινότητα δεν απαιτείται να έχει οποιαδήποτε σύνδεση ή αναφορά προς συνδυασμό για το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ωστόσο, η

διασύνδεση αυτή δεν απαγορεύεται από την προτεινόμενη διάταξη, αλλά προβλέπεται ότι επιτρέπεται να κατατεθούν (εννοείται, σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια) συνδυασμοί με το ίδιο όνομα και έμβλημα σε περισσότερες της μίας κοινότητας του ίδιου δήμου, , εφόσον αυτό ταυτίζεται με το όνομα και το έμβλημα συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων του ίδιου δήμου και υπό τις προβλεπόμενες διαδικαστικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 17

Εκλογές Κοινοτήτων κάτω των 300 κατοίκων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18Α, προστίθεται

άρθρο 18B ως εξής:

«Άρθρο 18B

Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων - Υποψηφιότητες σε ενιαίο ψηφοδέλτιο

1. Η εκλογή προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλπη και με ενιαίο ψηφοδέλτιο, όλων των μεμονωμένων υποψηφίων. Οι υποψηφιότητες κατατίθενται με γραπτή δήλωση κάθε υποψήφιου, στην οποία αναγράφεται η κοινότητα για την οποία κατατίθεται υποψηφιότητα και το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου. Τα ονόματα των υποψηφίων στο ψηφοδέλτιο τίθενται με αλφαβητική σειρά. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18.

2. Στη δήλωση επισυνάπτονται:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα

της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού.

3. Αν με τη δήλωση υποψηφιότητας δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο δικαιολογητικά ή η δήλωση υποψηφιότητας δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα στοιχεία της παραγράφου 1 ή υποβάλλεται εκπρόθεσμα και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη και ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. Αντίθετα, απλά σφάλματα στην ανα-γραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, μπορούν να διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά.

4. Η δήλωση υποψηφιότητας επιδίδεται από τον υποψήφιο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

5. Κανείς δεν επιτρέπεται να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα.».

Η εκλογή Προέδρων Κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό κάτω των 300 κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλη και ενιαίο ψηφοδέλτιο όλων των μεμονωμένων υποψηφίων.

Έτσι η εκλογή των Προέδρων Κοινοτήτων αποσυνδέεται πλήρως από την αναγκαστική προσαρμογή της σε παραταξιακά κριτήρια.

Αθήνα, 03/09/2018

Πάνος Ζυγούρης

